

ČISTA IN ZELENA LJUBLJANA

Akcija teče do 25. aprila

Vrhunec letošnje akcije za čisto in zeleno Ljubljano se je odvijal v vseh ljubljanskih občinah v soboto, 18. aprila. V Komunalnem podjetju Ljubljana toz Javna higiena je bila ta dan organizirana tudi dežurna služba, ki je sprejemala

naročila za odvoz kosovnega materiala na telefonski številki 316-382. Kjer zaradi obsežnosti čistilne akcije odpadkov še niso odpeljali, jih lahko pokličete še ves teden do 25. aprila. Važno je le, da ste odpadke postavili ob zabojnike ali na vozilom dostopna mesta.

Letos se je koordinacijski odbor za čisto in zeleno Ljubljano, ki deluje pri mestni konferenci socialistične zveze, akcije lotil še posebej skrbno in zaradi kasne pomladi tudi bolj pospešeno kot prejšnja leta. Pripravili so poseben poziv, natiskan v obliki letaka, in ga poslali vsem ljubljanskim krajevnim skupnostim, šolam, vrtcem, delovnim organizacijam ter raznim društvom, da bi bilo čiščenje mesta in okolice čim bolj množično. V akciji je poleg občinskih odborov za čisto in zeleno Ljubljano sodelovala tudi Mestna uprava inšpekcijskih služb. Komunalno podjetje Ljubljana toz Javna higiena je krajevne skupnosti Ljubljane v ta namen opremila s plastičnimi vrečkami in rokavicami za enkratno uporabo.

Hortikulturno društvo mesta pripravlja skupaj z mestnim komitejem za urbanizem in varstvo okolja na jesen akcijo za zaščito zelenih površin v mestu. S posebnim razglasom in anketo se bodo obrnili na Ljubljančane s prošnjo za predloge za obnovo, ohranitev, nego ter zaščito drevesa, skupine dreves, drevedra ali zelene površine v Ljubljani. Razmišljati lahko začnete že zdaj!

Akcija pomeni nekaj več

Morda bo to za nekoga nezanimiv članek vendar želim zapisati nekaj svojih misli in pogledov, ki zatrjujejo, da nemalokrat prehitro in ne dovolj premišljeno pristopamo k našim skupnim problemom.

Z namenom, da se vključimo v akcijo čiste in zelene Ljubljane in s tem prispevamo k beli Ljubljani smo se v našem bloku Reška 1 do 17v KS Stane Sever organizirali že 11. aprila. V lepem sončnem dnevu smo akcijo brez predhodne priprave zelo dobro speljali. Edina pomanjkljivost je bila nezadostno število orodij za čiščenje, udeležba stanovalcev bloka pa je bila velika.

Vse pohvale vredne pa je bila zagnanost fantov in deklet. Marsikdo od nas starejših se je ob pogledu nanje, spomnil svoje mladosti. Koliko prostora smo imeli mi, ko smo bili mladi – gozdove, travnike, drevesa, po katerih smo plezali, skratka našo mladostno energijo smo imeli kje porabiti. Kaj pa imajo danes ti naši otroci? Majhen prostor pred bloki. Jezimo se nanje, ko igrajo nogomet, kadar so preglasni, če pa komu prileti žoga v okensko

šipo pa znamo to kaj hitro označiti kot zločin in divjaštvo brez primera. Ko mlade srečujemo na stopniščih, se hujdujemo nanje, češ, ali morate prav tu povzročiti gnečo in nered. Le malokdaj pa pomislimo kam naj sploh gredo.

Med vsakim zrnem je tudi plevel. Če ga ne iztrebimo, preraste dobro zrnje, to pa se je dogajalo tudi pri nas.

Akcija čiščenja okolja našega stanovanjskega objekta je dokazala, da je pretežen del matine zelo dober, da mu je treba ponuditi roko v skupno sodelovanje. Drug drugega potrebujemo, zato smo mnenja, da bi bilo potrebno, da tudi krajevna skupnost ponudi svojo roko v rešitev problemov s katerimi se srečujejo mladi. Verjetno ostajajo v okolju prostori, ki bi lahko služili mladim za njihove mladinske dejavnosti. Res je, da so organizirana igrišča, toda še vedno pa se mladina najraje zadržuje v bližini doma. Ta akcija je pokazala, da imamo dobro mladino, ki želi deliti z nami majhen rekreacijski prostor, zblizalo nas je, zato je pohvale vredna. ALOJZ KOROŠEC

NAŠA ANKETA

Koliko lahko prispevamo k varstvu našega okolja?

Kako pomembno je okolje za naše življenje, o tem si mnenja nikakor niso sporna. Kupi odpadkov v neposredni bližini naših bivališč, iztočne fekalije, izpušni plini motornih vozil, strupene odpadke v potokih in rekah, vse to počasi toda vztrajno načinja naš življenjski prostor, in če ne bomo pravočasno zajezili tega žalostnega procesa, potem se nam gotovo ne piše ravno najbolj rožnata prihodnost. Vnovič oživete pobude za ureditev okolja v naših naseljih, so ob vsem tem več kot dobrodošle. In koliko lahko prispeva naš občan kot posameznik, da bodo naši kraji ali ulice deležni čimveč blagajin in čim manj barjanskih osatov? O tem govori današnja anketa.

Božidar Pahor

Slavka Alič

Božidar Pahor, Vič: »Po mojem lahko posameznik pri varstvu okolja veliko prispeva. Če vzamem samo star papir, ki leži okrog naših blokov: prepričan sem namreč, da človeku ne bi bilo potrebno niti pol ure na teden, da ga vsaj potavežjem pobere. Drugo: vozniki motornih vozil čakajo s prižganimi motorji pred železniškimi zapornicami, namesto da bi motorje ugasnili. Problem je očiten zlasti pri viški gimnaziji. Tako vsak dan vsaj dve uri izpušni plini čisto po nepotrebnem onesnažujejo zrak. V Nemčiji tega nikakor ne dovoljujejo. Bil sem štiri leta gori in rečem vam, tam motarje vozniki pred zapornicami obvezno ustavijo motorje. Isto pri nas velja za raznašalce plina. Namesto, da bi ugasnili motorje svojih vozil, ko po hišah raznašajo plin, jih mirno puščajo prižgane. A ne le ti, marveč tudi lastniki številnih zasebnih vozil, ki so parkirana pred bloki in stanovanjskimi hišami. Vsi ti brezvestno onesnažujejo zrak.«

Slavka Alič, Setnik: »V prvi vrsti bi moral vsakdo dati smeti tja, kamor sodijo. Vsakdo pa bi se moral tudi zavesti, da kar uničimo, je treba nujno tudi obnoviti in sanirati. Ne more nam biti vendar vseeno, kaj bomo puščali našim otrokom. Ti imajo vso pravico, da dobe prav takšno življenjsko okolje, kakršnega so imeli njihovi starši. Prav pa bi bilo tudi, da posameznik spodbuja še druge k varstvu okolja. Tu je namreč moč še marsikaj storiti, medtem ko za nekatera druga področja tega ne bi mogli trditi.«

Jožica Perme, Lavrica: »Posameznik bi se moral predvsem vključiti v skupna prizadevanja za zajezitev

Jožica Perme

onesnaženosti. To je njegova primarna dolžnost. Moral pa bi tudi, če se le da, vplivati še na druge. Predvsem pa naj bi vedel, kam se odlagajo smeti, in ne da jih nosi skrivaj v gozd, v opuščene jarke ali kdove kam še vse. Zemlja sicer resda počasi vsrka odpadne predmete iz železa, lesa in papirja, ne pa tudi odpadke iz plastike in drugi sintetičnih snovi. Teh pa je danes še skoraj največ.« Franc Zakrajšek, Karlovica: »Pri nas so še največji problem vozniki iz mesta, ki prihajajo sem gor in odlagajo smeti, kjerkoli se jim pač zahoče. Sam sem gozdar in to nadlogo dobro poznam. Po mojem bi moral vsakdo, ki zasači onesnaževalca pri »delu« nemudoma ukrepati in ga brez pomislekov prijaviti. To bi edino zaleglo. Čas pa bi bil tudi, da se preostale vasi končno dobijo zabojnike; tako bi ne samo omejili divja odlagališča, ampak tudi laže ugotavljali morebitne kršitelje.«

Doris Prunk

Safia Mujagić

Doris Prunk, Polhov Gradec: »Vprašanje zase je razmah civilizacije kot take. Danes je že tako, da človek že skoraj za vsak meter poti sede v avto, pa čeprav bi lahko tisto pot napravil peš. S tem dejansko ne napravi usluge ne sebi in ne naravi. Drugo vprašanje pa je naša zavest o varstvu okolja nasploh: veliko je košev za odpadke, a jih žal vsi ne uporabljajo. Kdove zakaj ne. Po mojem bi moral vsakdo, ki opazi naraščajočo onesnaženost v svojem okolju, o tem opozoriti KS. To bi potem morda zajezilo nadaljnje onesnaževanje.«

Safia Mujagić, Rob: »Okolje je že od nekdaj ogledalo človeka. Potem lahko sodimo, koliko kdo dá na varstvo svojega širšega življenjskega prostora. Skratka, pri posamezniku se vse začne. Prav zato ta nikakor ne bi smel gledati, kaj počnejo drugi, ampak bi moral samokritično začeti pri sebi.« BRANKO VRHOVEC

Z OBISKA »TRUBARJEVE DOMAČIJE« NA RAŠCI

Zibelka slovenske besede se odpira turizmu

»O Slovencih vemo vse, o Trubarju pa nič.« To je bila misel ene od naključnih obiskovalk obnovljene Trubarjeve spominske zbirke na Rašci, ki je tudi one sobote vsa obsijana z zgodnjim spomladanskim soncem in odeta v stoletno patino ždela med mičnimi raškimi hišami in starim drevjem in čakala na nove turiste.

Trubarjev spominski dom ali Trubarjev gaj, če hočete, v resnici postaja kraj, kjer naj bi Slovenci kalili svojo zgodovinsko in kulturno zavest; kjer naj bi za vselej posadili pisano slovensko besedo na oltar spoštovanja; in kjer naj bi seveda v čim širšem zama-hu zacvetel turizem, z vsemi njegovimi sodobnimi atributi in pridobitvami vred.

»Za zdaj v glavnem prihajajo semkaj le manjše skupine turistov,« je vedel povedati ob letošnji komaj spočeti turistični beri muzeja podjetni Alojz Žužek, ki skupaj z ženo Ano skrbi zanj. »Pozimi nismo imeli tu več kot 2 do 3 avtobuse dnevno, s toplejšimi spomladanskimi dnevi pa si seveda obetamo večji obisk. Sonce je najboljši magnet za turiste. Lani denimo, od »Trubarjeve noči« sredi poletja, pa do kraja leta, smo zabeležili kar šestdeset tisoč obiskovalcev. Od tega je bil še posebej opazen delež turistov iz tujine. Le-ti prihajajo iz najrazličnejših držav: iz Italije, Avstrije, Francije, Belorusije, Gruzije in od drugod. Seveda včasih pride tudi do spodrseljavev. Oglašajo se kritike. Očitajo nam, da smo premalo pripravljene. Toda kako naj ustrežemo, prosim vas, denimo kar 1600 obiskovalcem, ko pa se jih najavi le vsega 800 ali še manj? Zanimivo je, da te

»kikse« tujci bolje prenašajo kot naši. Dobro namreč razumejo, da s tako maloštevilno ekipo ne moremo delati čudežev.«

Široka pomoč pri obnovi

Pot do obnove Trubarjevine je bila nedvomno edinstven primer v našem povojnem muzejstvu. Pa tudi delovne solidarnosti. Stotine in stotine delovnih ur in nič koliko večjih rok je bilo potrebnih, da so nekdanji kmečki relikvi dobili svojo nekdanjo podobno in da je domačija tudi sicer postala mamljiva za pedantno turistovo oko.

»Vrednost obnove celotnega kompleksa cenimo na okoli 7–9 milijard dinarjev,« pravi Alojz Žužek. »Od tega je največ denarja šlo za spominsko hišo in okolico. Del sredstev smo dobili tudi iz Trubarjevega di-

Mojca Stabej: »O Slovencih vemo vse, o Trubarju pa nič«

narja. Še izdatneje pa so nam pomagale razne organizacije z delom. Tu je treba še zlasti omeniti Geodetski zavod Ljubljana s Tonetom Klincem na čelu kot glavnim projektantom in nadzornikom; žago sta obnavljala Gozdarstvo Kočevje, TOZD Velike

Promet na Dolenjski cesti postaja vse nevarnejši

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

LAVRICA

Potreb več kot možnosti

»Reševati probleme kraja, ki se urbano v celem zliža v mestom, je skorajda kakor bi reševal kvadraturu kroga.« Tako je pred natanko dvema letoma lakonično pripomnil ob tekoči problematiki Lavrice nek tamkajšnji krajan in tako po vsej priliki ostaja tudi še danes. KS Lavrico v resnici že leta vodijo v uradnih aktih kot del mesta, delati pa mora, kot pravijo njeni krajanji, kot podeželska krajevna skupnost.

Trenutno smo še najbolj zaposleni s komunalnimi vprašanji,« sta povedala v skupnem pomenku predsednik sveta KS Lavrica Rado Kerin in predsednik skupščine KS Ludvik Kastelic. »Še zlasti nas zaposlujejo ceste. Za letošnje leto, denimo, komunalna skupnost načrtuje celovito obnovo Vrečarjeve, pri čemer naj bi uredili vse: odvodnjavanje, javno razsvetljavo in še okoli 800 m novega asfalta. To bo že šesta naša asfaltirana cesta, za njeno obnovo pa bo primaknila svoj delež tudi KS in krajanji sami in sicer toliko, kot je določeno po pravilniku.

Prav tako pa imamo v načrtu tudi popravilo

makadamske ceste z Lavrice na Orle, le da v tem primeru gre le za razširitev. Nosilec del bo Komunalno podjetje Ljubljana.«

Obnova in vzdrževanje cest je neogibno povezano tudi s čedalje večjimi sredstvi. Še zlasti pozimi, ko je vprežena tudi zimska služba. Na Lavrici so morali letos še posebej globoko seči v žep, saj so bili stroški spriču hude zime višji kot navadno. Sredstev pa krajevni skupnosti že tako primanjkuje.

Drugi problem je gradnja avtoceste Ljubljana–Zagreb. Le-ta bo peljala skozi Lavrico (Sela) in tovarnjaki, ki dovažajo in odvažajo material, so močno povečali tovarni promet, s čimer se uničuje lokalna cesta. Občani ob tem, razumljivo, ne morejo ostati ravnodušni. Vendar pa se je izvajalec del obvezal, da bo po končanih delih ceste dokončno uredil.

Promet po Dolenjski cesti po besedah Rada Kerina že sam po sebi predstavlja svojevrstni problem. Vozniki veliko prehitujejo, prihaja do pogostih nesreč in če bodo hoteli povečati prometno